

ROGAČ

Ilustrovan zabavni list.

Številka 2.

Izdaje in ureduje SREČKO MAGOLIČ.

Leto III. 1887.

Narodna obitelj.

Dvanajsta ura je potekla. Tone in France se vračata domov.

Tone: „Danes si me zopet navezal! Kako vendar moreš reči, da me vedeš v narodno obitelj! Niti jedne slovenske besede nisem čul pri teh ljudeh!“

France: „Jaz tudi ne. Pa so vendar narodni. Saj si menda zapazil, da niso zabavljali na Slovence.“

Pri spovedi.

Janez: „Klel sem.“

Spovednik: „Janez, to je greh.“

Janez: „Pa sem tudi molil, s tem je menda poravnano. — Goljufal sem.“

Spovednik: „To ti je velik greh.“

Janez: „Pa sem tudi miloščino dajal, s tem sem tudi poravnal.“

Spovednik: „Veš kaj, Janez, Bog te je dal, hudič te bo pa vzel, in tako bo vse poravnano.“ —t—

Misli.

Človek, ki se ne zahvaljuje Bogu za podeljene mu dobrote, jednak je svinji, katera pobira želod pod hrastom, a niti ne pogleda kvišku, da bi videla od kod jej pada.

Izpraševanje vesti.

„Kaj si pa tako zamišljen, prijatelj?“ prša kmet svojega soseda.

„I, vest izprašujem, ker grem nocoj k spovedi.“

„Beži, beži; čemu bi vest izpraševal. Jaz pa vselej, predno grem k spovedi, svojo ženo prav pošteno naklestim, in ona mi našteje vse grehe, katerih bi se sam nikdar ne domislil.“

Naša požrtvovalnost za „Narodni Dom“.

„Kaj pa je zažvenkljalo?“

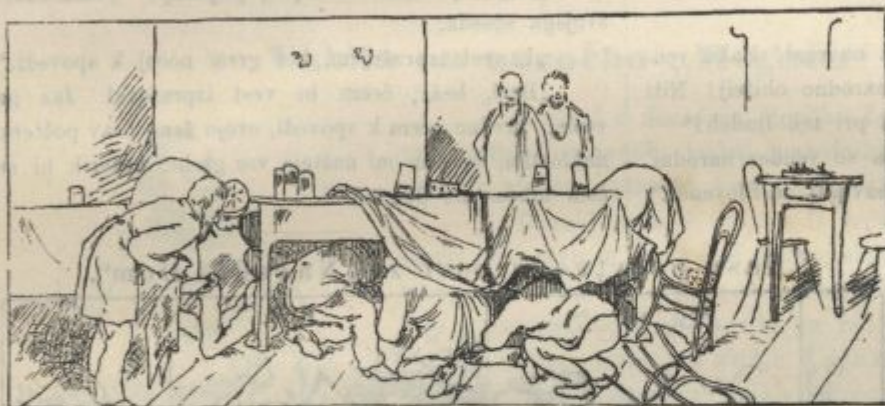

„Poglejmo!“

Naša požrtvovalnost za „Narodni Dom“.

„Kam se je neki zatrkjalo?“

„To je pa vender od sile.“

„Gospoda moja! Našel sem, kar smo izgubili. Tu je krajcar in usojam si, ako ste vsi zadovoljni, svetovati, da ga darujemo za zgradbo „Narodnega Doma“. — (Ker se je unela živa debata in so bili nekateri bolj za „Družbo sv. Cirila in Metoda“, nadaljuje): „Ker se ne moremo sporazumeti, predlagam konečno, da darujemo polovico za zgradbo „Narodnega Doma“, polovico pa „Družbi sv. Cirila in Metoda“. — (Dobro! Živijo!)

Minki.

Kedar luna jasna
Na nebo priplava;
Kedar nočni veter
Z listjem poigrava.

Oh, tedaj pa v srci
Tesno mi postane,
Oh, tedaj bolesti
Čutim v njem nezane.

Rad v zavetje svoje
Šel tedaj bi, draga,
Ko bi ne podili
Tvoji me od praga.

Važen uzrok.

Kmet pride pijan k svojemu duhovnemu pastirju ter zahteva ločitve od svoje žene.

„Zakaj pa?“ praša skrbni gospod.

„Ej,“ pravi nevoljno kmet, „moja žena preveč rada žganje pije.“

„Zaradi tega se pritožujete vi?“ čudi se duhovnik, „saj ste vi tudi vedno pijani.“

„Ravno zato, gospod, kajti v družini mora biti vsaj jeden — trezen.“

Pred sodnijo.

Sodnik: „Koliko let ste že oženjeni?“

Zatoženec: „Štiriin-dvajset let, gospod sodnik.“

Sodnik: „To ni res, kajti tu imam zapisano, da samo dvanajst let.“

Zatoženec: „Oprostite, leta v vojni štejejo še jedenkrat toliko.“ —t—

Nevaren sopotnik.

Spisal Ivan Pintar.

oglejte, samo pogledjte! Kaj se mi ne vidi, da sem blazen!“

Tako me je pozdravil nek potnik, vstopivši v Padovi v moj kupé. Bilo je okoli najstih po noči. Usedel se mi je nasproti.

Ta nenavadni ogovor imel sem za šalo, in delal sem se spečega. Ničesar mu nisem odgovoril.

Moj novi sopotnik se pa ni zmenil za to, da spim; nagne se k meni ter mi z nova zakliče na uho:

„Kaj se mi ne vidi, da sem blazen?“

Sedaj sem se moral prebuditi, če sem že hotel ali ne.

Plamen v svetilnici se je nekoliko bolj razplamenel in mogel sem natančneje proučevati obraz svojega sopotnika.

Strašna prikazen.

Videl sem že mnogo blaznih ljudi, ali tako strašne prikazni še nikdar.

Lasje so mu viseli po čelu; na ustnih se mu je videl nek peklenški smeh in oči so se mu divje svetile — in ta človek je bil tako blizo mene, da sem čutil vlažnost in gorkoto njegovega dihanja.

Kri mi je zaostala v žilah. Kar sem mislil, da je šala, bila je strašna istina. Z blaznim človekom sedeti v zaprtem kupeji. Kaj sem hotel storiti? Mislil sem si: poguma ne smem izgubiti. Zasmeljal sem se in popolnoma hladnokrvno odgovoril:

„Gospod, vi se samo šalite, kakor je videti, ste popolnoma pri pameti.“

„Jaz — jaz nisem tako blazen, kakor drugi. Drugi ne vedo, da so blazni, a jaz vem, da sem in baš to mi je hudo. Povejte mi resnico, nisem li videti blazen. — Dobro, da me nimajo za blaznega. Ko bi vedeli, takoj bi me zaprli. Na mojo srečo ne vedo, da sem oni Rondočin, ki je ubežal iz blaznice ter ubil svojega zdravnika. Ali nihče tega ne ve in tudi vi nečete verjeti, da sem blazen.“

Mrz me je stresel; lasje so mi pali po čelu . . . blazen človek — ubijalec pelje se z mano po noči v jednem kupeji . . . To je strašno.

Moj sopotnik je nadaljeval z močnim glasom:

„Ali se bojite! — Ne bojte se, razkriti vam hočem svojo tajnost . . . Kaj ne, da ne veste, kako sem zblaznil. To vam je lepa pripoved . . . Ha! ha! ha! Zaljubljen sem se bil v lepo gospo, . . . jako sem jo ljubil, tako zelo, da ne morem opisati.“

„Verujem“ — zamrmral sem.

„To je lepo od vas, da mi verujete — drugi mi pa ne verujejo. Tudi ona sama mi ni hotela verjeti in me ni hotela ljubiti. Dolgo sem premišljal, kaj mi je storiti. Kako sem jo ljubil. Kedar jaz koga ljubim, ga ubijem . . . Kako je lepa taka kri! In samo zato, ker sem tako ljubil, odposlali so me v blaznico.“

„Gospod,“ rekel sem, „ali bi mi hoteli povedati, kako ste se rešili iz blaznice?“

„Ha, ha, ali bi radi vedeli? Dobro — povedati vam hočem, a potem boste morali umreti. Že sedaj veste preveč o mojej tajnosti — lahko bi me izdali — tedaj vas moram ubiti.“

Zaklinjal sem se, da hočem molčati.

„To je lepo od vas . . . toda oprostite, vi le zato obečate, da bi si oteli življenje. Jaz vas moram ubiti. Nadejam se, da se niti branili ne bode.“

„Niti najmanj! Samo žal bi mi bilo, ko bi moral poprej umreti, nego zadobim vaše popolno zaupanje.“

„Vam ga li nisem pokazal?“

„Ne,“ dejal sem in na skrivnem pogledal na uro — samo pet minut še, pa smo na postaji, in rešen sem, da ga le še ta čas prevaram, — ako se mi pa to ne posreči, sem izgubljen.

„Računam samo, koliko časa mi je še živeti!“

„Dolgo ne bodete več! Ali za Boga, poslušajte me. Toda jaz sem prebrisan blaznec . . . Ko so me zaprli v blaznico, začel sem se togotiti, kričati, da naj me izpuste, ker nisem blazen. Nič mi ni pomagalo, — razumete dobro, topli so me z bičem, kakor mrcino. Zvezali so me z vrvo, pa vender sem jih prevaral. Zdravnik me je obiskoval slednji dan, rešil me je vrvi . . . S časom sem dobil več svobode. Nekoč zgrabim zdravnika in ga udušim. Ha, ha! Blizo blaznice je bila železnica, tja sem ga skrivaj odnesel. Položil sem glavo na tir, da bodo mislili, da je samomorilec.“

Umolknil je ter se približal k meni:

„Kaj ne, da vas je zanimala moja zgodovina? Sedaj pa vse veste.“

Jaz se pomaknem prestrašen v kot.

„Zdaj morate umreti, — ne bojte se,“ — zašepetal je.

Prime me za vrat in me začne daviti. Nevarnost mi je dala večji pogum. Skočim kviško, pahnem ga od sebe in ta mah pozvoni, vlak se je ustavil in bili smo na postaji. Zdaj se lahko rešim, toda moj sopotnik mi zamaši usta ter se mi — uljudno pokloni:

„Gospod, oprostite mojo šalo, vi ste urednik K. R., jaz pa sem M. T. član napolskega gledališča. V vašem listu je bila neka kritika, v katerej se je trdilo, da sem slab in nevešč igralec. Hotel sem vas toraj o nasprotnem prepričati, kar sem, upam, tudi storil. Nadejam se pa, da mi bodete oprostili, kedar vas nekoliko mine strah pred — pametnim blaznjencem.“

Odpustil sem mu in postala sva pozneje še dobra prijatelja. Od tedaj pa nisem nikdar več grajal njegovega igranja in rad sem priznaval nenavadno zmožnost njegovo za gledališnega igralca.

Hudobni jezik.

„Prijateljica, kaj ti je vendar storil tvoj soprog, da si se tako zelo nad njim maščevala?“

„Jaz? Maščevala — nad soprogom! S čim?“

„No, ker si ga — za moža vzela.“ Tableau!

Veselje ima — kratek rep.

(Pri uredništvu „Laibacher Wochenblatt-a“.)

Kupec: „Prosim, ali bi mogel dobiti nekoliko starih letnikov „Laibacher Wochenblatt-a“!“

Urednik Müller: „O, duša zlata! Sedaj naj pa Dežman še reče, da mojega lista nihče ne bere. Pridite na moje srce, da vas objamem, kajti s svojo željo dali ste Dežmanu po zobeh bolj kakor so mu nekdanj dale njegove proklete grablje.“

Kupec: „Oprostite, gospod! Vi se najbrž motite, kajti jaz ne kupujem starih letnikov vašega lista zato, da bi jih bral, nego da bi zavijal vanj svoje izvrstne mesene klobase, za kar se mi vsakega drugega papirja — škoda zdi.“

Domišljivost.

Gospa (slugi, kateri stoprav na tretji poziv pride v sobo): „To je preveč; to preseza vse meje! Trikrat sem te poklicala, a ne oglasiš se! Ali si gluha, ali kaj?“

Strežaj: „Ne, milostiva! Gluh nisem, kajti čul sem vaš klic takoj prvokrat, a mislil sem si, da se milostivi morda sanja o meni ter v sanjah izgovarja moje ime, zato se nisem drznil milostivo motiti v sladkih sanjah na prvi hip ter sem vstopil še le zdaj.“

Čuvajeva odkritosrčnost.

Čuvaj: „Vidiš, Tone moj ljubi, to je pa že čez vso mero, da te skoro vsaki dan zasačim v škodi.“

Tone: „Saj vem, da mi odpustite, ker ste dober mož!“

Čuvaj: „To pa že ne gre, da bi ti vsaki dan odpušchal. Pomisli vendar, da šc moj sin ne krađe prav vsaki dan.“

Pred sodnijo.

Sodnik: „Kako se pišete?“

Zatoženec: „Janez Dolgin.“

Sodnik: „Lažete! Vi se pišete Jože Mrak.“

Zatoženec (hladno): „Tako! Zakaj me pa prasha, če to sami veste!“

—t—

Ujela se je.

Priprost kmetič prinese nekoč v znano gosposko hišo rdečih jagod prodajat. Ko stopi v kuhinjo, vidi tam gospo ter jej ponudi svojo robo. Ko se sporazumeta, odide gospa z jagodami v sobo po denar, kmet pa ostane v kuhinji ter gleda skozi malo okence za gospo v sobo ter vidi kako hiti mašiti kar s polno pestjo jagode v usta. Malo trenutkov pozneje prispe gospa z jagodami in z denarjem zopet v kuhinjo.

„Ali pri vas doma tudi tako jagode jeste?“ popraša šaleč se kmetiča ter natakne z iglo dve jagodi, kateri prav gracijozno povzije.

„O, ne, gospa! Pri nas doma jih jemo kar tako s pestjo, kakor ste jih vi, gospa, ravnokar v sobi jedli.“ — Tableau.

—t—

Pri zobozdravniku.

Kmet: „No koliko sem vam pa dolžan, ker ste mi zob izdri?“

Zdravnik: „Osemdeset soldov.“

Kmet: „K-a-a-j? Osemdeset soldov? Gospod, za tri minute dela osemdeset soldov, to je preveč. Lansko leto mi je zob izdiral naš kovač dve uri, pa je samo jeden groš računil, vi hočete pa za tri minute kar osemdeset soldov, gospod, to je preveč.“

Nesreča v ljubezni.

„Vi ste pa v resnici jako srečen človek,“ dejal je gospod prijatelju, „kajti povsod imate srečo.“

„Samo v ljubezni ne,“ odgovori prijatelj.

„Kako to?“

„Moja prva ljubica je umrla, druga je šla v samostan, tretja pa je postala — žena moja.“

Dovtip z ulice.

„Ali že veš, prijatelj, da nosi Vrbovec generalsko uniformo?“

„Ali se ti blede, ali kaj? Kako je to mogoče?“

„Zakaj bi je pa ne, saj je — krojač.“

V nedeljo.

Žena: „Zopet tako pozno domov prihajaš? Gotovo si se pretepal. Kaj ne da, malopridnež!“

Mož: „Kaj, malopridnež? Vesela bodi, da sem domov prišel. Ko bi le videla kakošna kopica se nas je valjala po blatu, čudila bi se, da sem našel svoje noge ter jo domov popihal.“

R. C—n.

Prašanje in odgovor.

Zakaj nekateri naših pesnikov le o sebi govore?

Alič: „Iz zavisti ne morejo trpeti, da bi kdo mogel misliti ne v tej niti v onej glavi, nego v glavi kakega prostaka se je porodila ta ideja. To je sama zavist in napuh.“

Belič: „Nikakor! Naravna poštenost jim ne dopušča, da bi kdo dolžil kakega drugega ter mu očital budalosti, katere so se rodile v glavi naših pesnikov.“

Moja oporoka.

Prosto po Lebanu zložil Kužek.

Ko moj bo, bratje, dan končan,
Vê grob mi bodete postlali, —
Ni treba, da bi takrat nanj
Mi rezan béli mramor djali!

Čemú bi kamen me težil?
Denite gori poln mi liter,
Ta bode bolj mi ljub in mil, —
A tudi kakov dober „bitter“.

Na njem naj pisano bo to:
„Kar je na svetu vina bilo,
Pil je slabejšega celo,
Seveda včasih le za silo. —

Izpil bi vse, ki tukaj spi,
A revež le solze je plakal,
Vsak mesec najmanj dvajset dni,
Ko prazen — prvega je čakal!“

I veri.

Le nocoj še, luna mila,
Razsvetluj mi pot temno:
Vina in pa piva sila
Mi zmešala je glavó.

Gorjé ti ubogi kmet, gorjé,
Če vino zleze ti v lasé!

Modri osel.

Tam na Nemškem, kamor nekateri ljudje s krošnjami zahajajo, živel je gospod, recimo mu Poštenovič (de mortuis nil nisi bene), katerega kosti so se že davno v prah zdrobile.

Ta gospod pa je imel slaho navado, da je prepogostoma oslari. Beseda osel mu je bila tako na srce priraščena, da je v kakem pogovoru samih oslov kar mrgolelo. Ta častni naslov pa mnogim ni bil všeč, tako da je gospod zavaljo te neumnost večkrat v zadrego prišel, kako se zagovarjati proti razžaljenim osebam.

Tudi njegov sluga, kateri je razven navadne jedi in pijače rad ali nerad mnogo mnogo oslov povžiti moral, a pri vsem tem vendar ne odebelil, naveličal se je tega preuzvišenega jedila. Ugovarjati pa si vendar ni upal, kajti imenitni gospod bi ga v tem slučaju morda iz hiše iztirjal, ter z narobe-priporočilnim listom po svetu pognal.

To pa bi nikdar ne bila šala, najmanj pa še po zimi o mrazu in slabem vremenu.

Ko pa je nekoč sluga pri čaši vina zopet *dva debela osla pogoltnil, ponudi mu še tretjega. Zdaj pa je bilo slugi že zadosti. — Poln svete jeze zravna se srčno kviško, ter to častno ponudbo s krepkim glasom odkloni: „Častiti gospod! Nikar ne zaničujete osla, kati tudi osel je stvar božja, kakor tele; razloček med obema pa je ta, da je osel pametna, včasih celo prekanjena žival, tele pa je vsikdar bedasto.“

Gospodu se je pri teh besedah nekoliko pod nos pokadilo. Sram ga je začelo biti, od tedaj pa ni nikdar več oslari.

Generalbas.

Graničarsko pismo iz prejšnjih časov.

Lieber Dako am Cardone!

Ich gebe dir bekannt, dass ich eine liebe Jakica hatte, sie ist so schön ist ganz mit Rosmarin bewachsen pak šli smo v cerkev, pak smo kolo igrali: kada smo kod kući došli hamer gehabt einjährigen prasac pak smo se fino imali.

V šoli.

Učitelj je v šoli razlagal, da so komponisti opustili mnogo ključev, na primer stari „c“ ključ, bariton itd. „Toraj naš oče ne pravijo zaman, da se jim slabo godi,“ reče ključavničarjev sin.

Zdr. S.

Nekdaj in sedaj.

„Ko bi znala, deva mila,
Kako nekdo te časti,
Dobra bi mu morda bila,
Morda ga ljubila bi.

„Ni telesna ti lepota
Naglo premotila me:
Duše čiste ti krasota
Mi ljubav vzgojila je.

„Angelj iz oči ti gleda,
Angelj iz tebe govori,
Žar oči vsak in beseda
Misli mi na raj budi.

„Dobra, deklica, mi bodi!
Daj mi tu uživati raj, —
Ali v ranem me sprevedi
Zadnjič bledega spremljaj!

„V zvezdah zaželjeno vžival
Bodem radost, zrl na te,
Sladke pesmi bodem snival,
Molil, angelj, bom za te.

„Molil bom za te, devica,
Da se mi ne spremeniš,
Tje, najlepše kjer zvezdica
Sije, k meni prihitiš!“

Tak je peval pevec mladi;
A zaman bil vsak je glas!
Cvetje zginilo pomladi,
Zginil leta vroči čas.

Deklica ga ne začuje; —
Vender pevec še živi,
V zvezdah še ne pesnikuje,
Ona k njemu ne leti.

Tak on misli zdaj pri sebi:
„Oj ljubezen je norost,
Blagor, da še nisem v nebi,
Da še moja je mladost!

„Da še sladko vince moje,
Ki ga hrani stari sod,
Ki prelepih misli broje
Daje mi za — pozni rod!

„Take daje mi pouke
Iz globokih zlatih prs:
Oj, ne bodite pokljuke,
Dokler raste žlahtni trs!“ Tinski.

Izvirna prošnja.

Da bi bilo bolje, ko bi se Slovenci nekoliko manj spuščali v nemščino, vsaj o takih prilikah, dokaz nam je naslednja prošnja, katero je prejel naš prijatelj velečastiti gospod župnik N. N. v obližji Ljubljane, in katero smo posneli po izvirniku. Prošnja slove:

Euere Hochwürden!

Mein Heldenmuth und Ehre meiner über fünfzig Jahre in der Pfarre N. N. vorgenommenen Capitulation Anno mundi 1826, daher schon 58 Jahre mit meiner Sponsa am Leben uns befinden. —

Nachdem ich mich und meine obbenannte Ehegattinn N. uns schon am Ziele unseres Daseins befinden; um unser Endeziel nochmals zu Ende zu führen, beehren uns unterthänigst.

Euere Hochwürden — wir wünschen uns nur um einer Auskunftstabelle auszufertigen; wann in welchem Jahre und am welchem Tage meine Capitulation in der Pfarrkirche zu N. vorgenommen wurde?

Zeichnend mit der Hochachtung

Euer Hochwürden

ergebenster Diener

N. N.

Rešitev skrivnostnega napisa

v 1. listu „Rogača“.

„S tatvino mi ni šum brat učinil in vse izdal, nego ti!“

Vse cenjene naročnike in prijatelje naše prosimo uljudno, da blagovolé odsej vse spise in naročnino pošiljati z naslovom: Gradaške ulice šte. 16. v Ljubljani.

Ker smo zadnji čas prejeli od mnogih prijateljev naših mnogo izvrstnega gradiva, nemogoče se nam

je vsakemu posebej zahvaljevati, zato naj sprejmejo skupno našo najsrčnejšo zahvalo in priporočilo, da nas tudi v bodoče blagovolé podpirati tako neumorno, tako prijateljski.

Da se tako pogostoma reklamuje, ni krivo naše upravništvo, nego dotična pošta, zato naj se blagovolé cenjeni naročniki oglasiti najprej na dotični pošti.

Prve številke „Rogača“ imamo še dokaj izvodov na razpolaganje, drage številke pa bodemo naročili manjše število, zato prosimo častito občinstvo, da se o pravem časi oglašja za list, kajti pozneje nam bode nemogoče postreči z vsemi številkami.

Kdor izmed lanskih naročnikov nam letošnjega lista ni vrnil, vpisali ga bodemo med naročnike svoje ter mu list redno pošiljali, kajti očitalo se nam je že, da smo nezaupni nasproti naročnikom svojim, ko pa smo nato postali zaupnejši, očitalo se nam je zopet, da list vsiljujemo. To je težavno in nadejamo se, da nam zategadel oprosté cenjeni naročniki naše postopanje ter nas ne žalijo več z enakimi opazkami.

15. naloga.

Sestavil C. Planck v Londonu.

Črni.

Beli.

Beli naredi mat v 3 potezah.

„Rogač“ izhaja 10. in 25. dan vsakega meseca na celi pólí velike četvorke ter stoji po pošti prejemam celo leto 3 gld. 20 kr., pol leta 1 gld. 60 kr., četrt leta 85 kr.; za Ljubljano celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50 kr., četrt leta 80 kr.; izven Avstrije celo leto 4 gld. Posamične številke so po 15 kr. — Naročnino in dopise sprejema lastništvo in uredništvo: Gradaške ulice šte. 16. v Ljubljani. — Tiska „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.